



Koevoet

Terwijl men zich wereldwijd afvraagt hoe we na de aanslagen in de VS met 'andere bevolkingsgroepen' in gesprek kunnen komen, worden in Nederland de eerste Boerderijdagen gehouden.

Het is een ontmoeting tussen boeren en burgers, tussen enerzijds biologische en gangbare boeren en anderzijds vegetariërs, vleeseters, dierenvrienden, landschapsgenieteners, enz. Tijdens die ontmoeting worden interesse, nieuwsgierigheid en enthousiasme, maar in een enkel geval ook misverstand en achterdocht zichtbaar. Op de volgende pagina's een impressie van deze bijzondere dagen.

Behalve om wederzijdse betrokkenheid van boeren en burgers gaat het bij 'Adopteer een koe' ook om het verder verduurzamen van de deelnemende bedrijven. Inmiddels zijn drie Boerendagen gehouden, waarop boeren, boerinnen en bedrijfsopvolgers aan de hand van een vragenlijst hun bedrijfsprofiel hebben opgesteld. Het profiel vormt het uitgangspunt voor verdere verduurzamingsplannen op de bedrijven.

Als de boeren instemmen met het (verder) verduurzamen van hun bedrijf en ook contacten willen leggen met burgers, tekenen zij een overeenkomst. Vervolgens wordt gevraagd de stellijsten op te sturen en daarop aan te geven welke koeien voor adoptie in aanmerking komen. Per bedrijf zijn stuk voor stuk de gegevens van de koeien in een computerbestand gezet. In een ander deel van het bestand kwamen de gegevens van de adoptievrienden. Heel wat vrijwilligers hebben meegeholpen met het intypen van alles. Tenslotte worden de vrienden en de koeien gekoppeld en de certificaten verstuurd.

Eerste jaargang nr. 3, oktober 2001

Colofon

De Koevoet is een uitgave van 'Leef mee met de boer en adopteer een koe', een initiatief van Stichting Milieubewustzijn, Noordereinde 56, 1243 JJ 's-Graveland.

Website: www.adopteereenkoe.nl

of www.adoptacownow.org

E-mail: reactie@adopteereenkoe.nl

Fax: 035 - 6559360

Tel. 035 - 6559359

Banknr. 540227013

De meeste adoptievrienden hebben inmiddels het certificaat ontvangen met naam, geboortedatum en registratienummer van de koe en naam en adres van het boerenbedrijf waar hun koe zich bevindt.

Bij het certificaat was vaak ook de uitnodiging voor een Boerderijdag bijgesloten. Daarvan zijn er inmiddels 35 gehouden, verspreid over het land.

In dit nummer natuurlijk aandacht voor de Boerderijdagen en verder aan de Boerendagen, onze bijzondere 'strijkstok', het slot van 'de koe bij de hoorns', reacties op de twee vragen in Koevoet 2 en op de laatste pagina een persbericht met oproep en een creatieve 'vouwkoe'.

Per post ontvangt u de Koevoet in tweekleurendruk, per mail in meerkleuren.

Boerderijdagen

Op alle weekends in september, en nog een aantal in oktober en de maanden erna, houden op verschillende plaatsen in het land de adoptieboeren open huis. Zij ontvangen de adoptievrienden, die op hun bedrijf één of meer koe(ien) hebben geadopteerd. Behalve een kennismaking met de familie van de boer kan iedereen de gang van zaken op het boerenbedrijf leren kennen en 'zijn of haar' koe zien. Ieder bedrijf heeft een eigen programma voor deze dag gemaakt, variërend van een uitleg over de kringloop binnen het bedrijf tot een quiz over landbouwwerktuigen. Het ene moment zoek je met de gegevens van het certificaat tussen tientallen koeienfoto's je eigen koe, het andere moment loop je speurend met de foto in de hand in de wei op zoek naar de koe.

Waarom?

"Nu iedereen op balen stro in de stal zit en is voorzien van koffie en taart, stel ik (de boerin) voor een kennismakingsronde te maken. "Ik ben benieuwd waarom jullie een koe hebben geadopteerd".

"Ik vind het belangrijk dat mijn kinderen kennis maken met het leven op een boerderij. Die kans krijgen ze anders niet". "Ik wil een bijdrage leveren aan het in stand houden van de agrarische sector, want die hoort bij Nederland." "Ik vind dat de dieren recht hebben op betere leefomstandigheden." "Ik geniet van de ruimte en het uitzicht, het vlakke land en de wolkenpartijen. Dit mogen we nooit verloren laten gaan".

Betrokkenheid

"Op onze Boerderijdag kwam een boer die zijn adoptievrienden een week later zou ontvangen, om te zien wat hij op zo'n dag kon verwachten. Het verbaasde hem dat er zoveel betrokken mensen bij elkaar waren, dat er zoveel interesse was voor het bedrijf, de bedrijfsvoering en de wet- en regelgeving en dat mensen elkaar ook op dingen wezen en discussies aangingen".

Bedankt

"Van harte bedankt voor deze prima dag! Leken, burgers, mensen zoals ik, hebben gemakkelijk praten over hoe boeren het zouden moeten doen. Vanuit het oogpunt van de dieren weten wij precies wat goed is. En dat het niet zo simpel is, dat heb ik op jullie Boerderijdag volop meegekregen".

Boerderijdag op de Stadsboerderij Almere.



Varkens en schapen

Op een aantal boerenbedrijven zal het mogelijk worden om behalve een koe ook een ander dier te adopteren. Het initiatief hiertoe ligt bij de boer en boerin. Zij bepalen de jaarlijkse kosten en de voorwaarden.

Kwaliteit

“Gezellige drukte, jong en oud, van bioklanten, adoptiemensen, wat studenten van Wageningen. Rondleiding en uitleg van de boer over hun jonge EKObedrijf en een proeverij van volle Demetermelk, een kwaliteit zoals ik me die van 60 jaar terug herinner, toen alle boeren nog kleinschalig en ambachtelijk werkten. Net als in de oorlog een fles boerderijmelk mee naar huis plus enkele bio-speklapjes van een kwaliteit zoals mijn grootmoeder die kon braden. Een prima dag!”

Op de Henricushoeve in het land van Maas en Waal kunnen adoptievrienden op een vragenlijst invullen wat hun leuk lijkt. Tot en met een miss verkiezing van de mooiste koe!

VRAGENLIJST

Vragenlijst om de burgers korter bij de agrariërs te brengen.

Omcikel wat u leuk lijkt:

Doe dagen:

1. verzorging van uw adoptiekoe, zoals wassen, scheren, knippen
2. onkruidvrij houden van het erf en gewassen
3. aanleg parkje rondom "de Henricus Hoeve"
4. dagelijkse werkzaamheden op de boerderij

Argo toerisme:

1. fietstochten
2. kanoën
3. wandelen
4. barbecue op de boerderij

Overige activiteiten:

1. in de lente "Miss Henricus" verkiezen
2. dierendag activiteiten rond oktober
3. "actie hutspot", verkoop eigen geteelde producten, zoals vlees en fruit

Bedankt voor het invullen van deze vragenlijst!

Naam:

Telefoon:

Producten

Vaak is het mogelijk rechtstreeks boerderijproducten af te nemen. Verschillende boeren maken van de gelegenheid gebruik om eigen producten te verkopen. De Koningshoeve uit Spaarnwoude introduceerde vleespakketten, de Harmanna Hoeve in Harlingen verkocht, zoals altijd, waddenzuivel, De Terp in Erichem vlees en pompoenen. En bij Hamstermieden, in het Friese Drogeham, kon men hertenvlees bestellen. Veel bedrijven sturen een nieuwsbrief rond of zorgen voor een eigen website. Zo maken zij hun klantenkring attent op de gang van zaken op het bedrijf en de producten.

Kringlopen?!

Van een aantal bedrijven is bekend dat zij de voedergewassen voor hun dieren zelf (gedeeltelijk) verbouwen en de mest weer (grotendeels) op het eigen land gebruiken. Soms zijn met bedrijven elders overeenkomsten gesloten en worden grondstoffen en producten wederzijds uitgewisseld.

Graag horen wij van de boeren onder u in hoeverre op uw bedrijf sprake is van dergelijke kringlopen. In het volgende nummer van de Koevoet zullen we daar nader op in gaan.



Namens een aantal boerinnen ...

“Veel adoptievrienden hebben op de uitnodiging voor de Boerderijdag gereageerd. De meesten kwamen, een enkeling meldde zich spijtig af, we hadden een fantastische dag, maar te veel vrienden lieten niets van zich horen. Toch hebben we wel op die mensen gerekend, want je wilt toch niet te weinig in huis hebben. Als ze niet op bezoek willen of kunnen komen, is het dan teveel gevraagd om dat van tevoren even te laten weten?”

Bedrijfsvoering

Op de Boerderijdagen komt ook weer aan het licht dat het regulier agrarisch onderwijs en bedrijfsleven nog voornamelijk gericht zijn op maximale productie. Ook boerenzonen komen zo te weinig in aanraking met duurzame productiemethoden. Adoptievrienden kunnen concrete vragen stellen over de bedrijfsvoering, maar wel vanuit een open, d.w.z. niet vooringenomen, houding. Vaak heeft een bepaalde werkwijze op het bedrijf een reden.

“De adoptie(melk)koeien van onze zoon en dochter verblijven in een loopstal. Bij navraag blijkt dat deze koeien zolang zij melk geven niet in de wei komen. Als reden wordt opgegeven dat dit voor de koe beter is, nu precies in de gaten kan worden gehouden hoeveel voedsel zij binnen krijgt en de kans op (uier)ontstekingen minder is. Het is niet de bedoeling van dit bedrijf deze situatie te veranderen. Gelukkig hebben wij onze kinderen ervan kunnen overtuigen dat er veel boeren zijn die hun melkgevend koeien wel in de wei laten staan.

Melkkoeien worden tweemaal per dag gemolken en moeten daarom bij het bedrijf lopen. Als het bedrijf weinig grond heeft of als niet alle grond direct om het bedrijf heen ligt, is er soms te weinig grasland voor de koeien en worden ze bijgevoerd. In het seizoen hebben koeien behoefte aan 8 uur weidegang per dag. Anders komen ze zon en levensenergie

tekort. Vooral bij high tech bedrijven is dat nog wel eens het geval. Uw adoptiekoeien hebben wel de gelegenheid zelf vanuit de stal naar buiten te gaan.

”Annie 98 is een prachtkoe, maar het bedrijf in kwestie is minder fraai. Het betreft een klassieke veehouderij met alle dierenvriendelijke toestanden en kwalijke milieu-effecten vandien. De bedrijfsleiding deelde ons mee dat zij absoluut niet van plan is de bedrijfsvoering aan te passen. Het stuit ons tegen de borst een dergelijk bedrijf financieel te steunen. Het is ook in strijd met de Algemene Voorwaarden van de overeenkomst (Stichting Milieubewustzijn draagt zorg voor de begeleiding van het boerenbedrijf richting duurzame landbouw in maximaal 3 jaar)”.

Er is sprake van een misverstand rond het begrip bedrijfsvoering. De boer heeft het voornemen om zijn melkkoeien een langer, gezonder leven te gunnen door ze minder melk te laten produceren. Dat kan op verschillende manieren: een andere dekstier (waardoor de nieuwe generatie kalfjes minder op productie wordt gefokt), andere voeding of allebei. Door niet of nauwelijks kunstmest te strooien, krijgen de dieren minder eiwitrijk (ruw)voer binnen. Dat vertaalt zich bij koeien in een lagere productie en een betere conditie, waardoor ze langer productief blijven en ouder kunnen worden. Op de Boerendagen blijkt dat veel boeren deze stappen inmiddels hebben gezet.

Kennisuitwisseling

Tijdens onze Boerendagen wordt veel kennis over duurzaamheid en diervriendelijkheid uitgewisseld. We zijn dan ook blij met de mix van gangbare en biologische boeren. Als er geen gangbare boeren mee zouden doen met ‘Adopteer een koe’, dan laten we pas ècht kansen liggen! In drie jaar tijd kunnen heel wat stappen worden gezet richting duurzame landbouw. Het is maatwerk. Boeren die twifelen bieden we de gelegenheid een proefjaar mee te draaien

Koevoet per E-mail

Na het per post en per mail versturen van Koevoet 2 bereiken ons berichten dat het nummer niet is ontvangen. Vaak betreft het de verzending per E-mail. Let op: alleen Koevoet 1 is door iedereen per post ontvangen. De volgende nummers versturen wij zoveel mogelijk per mail. Dat kost het minst en spaart papier. Is uw computer niet in staat de Koevoet te openen of heeft u een (nieuw) E-mailadres, laat het ons weten! Wij verzenden de Koevoet ook liever in één keer goed!



De 'gevouwen' koe, zie ook pagina 8.

Boerendagen

Terwijl de 'burgers' zich verheugen op de Boerderijdagen komen boeren, boerinnen en bedrijfsopvolgers uit het hele land bij elkaar op speciale Boerendagen. Stichting Milieubewustzijn (StiM) heeft hen uitgenodigd om wederzijds (agrarische) kennis te delen en op te doen en plannen te maken.

Na een inleiding over bedrijfskringloop en regionalisering van grondstoffen en producten, maakt iedereen zijn/haar bedrijfsprofiel. Dat gaat aan de hand van een aantal vragen over de economische, ecologische en sociale situatie op het bedrijf. In een cirkeldiagram wordt in drie kleuren weergegeven in hoeverre een bedrijf op onderdelen meer of minder duurzaam functioneert. Het resultaat is een kleurrijk geheel van profielen. De grote verschillen bieden volop gelegenheid voor het uitwisselen van ideeën en tips. Er wordt gekeken naar de (on)mogelijkheden om de lagere waarden in het profiel te bewegen richting hogere waarden. Soms is op korte termijn met weinig moeite al veel resultaat te behalen. Iedereen ziet voor het eigen bedrijf de nodige beperkingen, maar ook nieuwe kansen. Uiteindelijk laat iedereen weten waar voor hem/haar het komende jaar de uitdaging ligt en waar men zich op gaat richten. De vragenlijst is in te zien op de website.

Van zowel biologische als gangbare bedrijven zijn de boeren en boerinnen van mening dat zij verder kunnen verduurzamen.

Bezig met het bedrijfsprofiel

Voornemens Boerendagen ...

- Betere bodem / kennis opdoen over (eigenschappen van) de bodem
- Gemiddelde leeftijd van de koe omhoog en een beter leven voor de koe
- Energieverbruik en bestrijdingsmiddelen verminderen
- Natuurbeheer
- Minder kunstmest gebruiken en gras met klaver inzaaien
- Oriëntatiecursus biologische landbouw volgen
- Eigen producten promoten, verkoop aan huis
- Nieuwe (pot)stal
- Recreatie op en rond het bedrijf promoten
- Netwerk opzetten van adoptievrienden.

Natuurlijk is er ook gepraat over de Boerderijdagen, de onbekendheid van burgers, ambtenaren en wetenschappers met het boerenbedrijf, de prijsverschillen tussen wat de consument betaalt en wat de boer daarvan krijgt, de mogelijkheden om de adoptievrienden rechtstreeks producten aan te bieden, de wet- en regelgeving, de toekomst.

Inmiddels zijn er drie Boerendagen gehouden. In totaal waren daar 29 melkveehouders, 6 vleesveeboeren en 3 gemengde bedrijven vertegenwoordigd, 16 gangbaar en 22 biologisch, waaronder twee zorgboerderijen. De volgende Boerendag voor een nieuwe groep boeren staat gepland voor woensdag 28 november van 10-15 uur in 's-Graveland. Voor opgave en inlichtingen kunt u ons bellen, faxen of mailen.



Onze bijzondere strijkstok ...

"Eerst het idee, dan het geld", een vertrouwde leus bij Stichting Milieubewustzijn. Maar zo ruig als met 'Adopteer een koe' hebben we het nog nooit gemaakt! Zonder zicht op financiële ondersteuning hebben we ons tijdens de MKZ-crisis opgeworpen als dragende organisatie. We wilden het 'maatschappelijk breed voelbare bewustwordingsmoment' (het moet anders, het kan anders, wij willen anders) niet voorbij laten gaan. Daarom hebben we een aanzienlijk deel van onze financiële reserves ingezet. Ook kozen we heel bewust voor het 100% doorsluizen van geld van burger naar boer, terwijl bijna alle organisatie werken met een strijkstok, soms van wel 50%....

'Angel Investors'

Door de 100% keus komen we in een raar dilemma terecht: hoe beter het met het project gaat, hoe slechter met de Stichting. We hebben heel wat afwijzingen op onze verzoeken tot ondersteuning geïncasseerd, maar ons vertrouwen is niet beschaamd. Direct bij de start in april kwam het Hilversumse bedrijf E-Concept al over de brug met een kleine f 5.000,- (waarmee we de ontwikkelkosten van de website konden betalen), vorige maand gevolgd door De Home Foundation met een "koeiencheque" van f 20.000,- en de RABObank met f 50.000,-! Daarmee is de helft van onze uitgaven tot nu toe gedekt. Naar schatting is in de komende jaren nog f 150.000,- (in totaal dus f 300.000,-) nodig om het project zelfdragend te maken. Dat komt neer op zo'n f 25,- ondersteuningskosten per koe van f 100,-.

Oproep

Daarom een oproep aan u als adoptievrienden, boeren en bedrijven, om "het StiM-werk achter de schermen" ook financieel mee te dragen, t.b.v. administratief werk om de adopties rond te krijgen, t.b.v. bewustwording (Koevoet, Boerendagen) en t.b.v. begeleiding van individuele bedrijven bij het verduurzamen. Aan uw vaste bijdrage van f 100,- per koe per jaar (46,35 euro vanaf volgend jaar) tornen we niet, maar graag doen wij een beroep op u voor een vrijwillige bijdrage. U kunt deze overmaken op banknr. 540227013 t.n.v. Stichting Milieubewustzijn, s'-Graveland onder vermelding van "Steun StiM = Steun Adopteer een Koe". Kunnen we op u rekenen? Bij voorbaat dank!



De koe bij de horens slot

"Toen we ruim 11 jaar geleden onze eerste koeien (van het Franse Limousinras) kochten, waren we blij dat de dieren hoorns hadden. Het was dat voor ons de enige mogelijkheid de dieren van elkaar te onderscheiden (Limousins zijn effen bruin van kleur en het gele oorflappen-tijdperk was nog niet aangebroken). De hoorns zijn allemaal verschillend, ook de stand waarin ze staan. Dat geeft elke koe een eigen gezicht!
Over het algemeen wordt gezegd koeien met hoorns elkaar erg kunnen verwon-

den. Bij ons is dat tot nu toe beperkt gebleven tot een enkel schrammetje. Binnen de kudde heerst namelijk een strikte rangorde. Dominante koeien zijn meestal de oudere dieren en de dieren die in goede conditie zijn. Niet perse de koeien met de grootste hoorns! Komt een koe in een andere groep terecht, dan wordt met een kort kop-duw gevecht de rangorde opnieuw vastgelegd, en klaar! We hebben een potstal gebouwd waarin de dieren genoeg ruimte hebben. Een lager geplaatst dier kan dan altijd conflicten vermijden (agressief gedrag komt vaker voor bij dieren die in kleine ruimtes moeten leven).

Omdat we biologisch werken betekenen de hoorns voor ons nog meer. Door de ingewikkelde botstructuur fungeert de hoorn ook als antenne. De koe kan zich zo beter oriënteren. De uitstraling van een koe (noem het aura als je wilt) is voornamelijk te voelen vóór en boven haar kop. Precies op de plaats waar de hoorns zitten. Ook hebben de hoorns invloed op het ingewikkelde systeem van spijsvertering: een koe is het enige dier dat van enkel gras een enorme hoeveelheid melk per dag kan produceren.

Henriëtte Sabel, boerin van De Hooge Stoep in Nieuw Balinge (Drenthe)

Spiegeltje, spiegeltje ...,

Reacties

In Koevoet 2 werden twee vragen gesteld. Hoe gaan wij als burgers om met het dilemma bewuste burger – goedkope consument? En: bent u bereid om de boeren een eerlijke prijs voor hun product(en) te betalen? De reacties spreken voor zich.

“Het adopteren van een koe ervaar ik niet als zou ik daarmee ‘de boer een spiegel voorhouden’. Integendeel, door de mkz hebben boeren MIJ een spiegel voorgehouden! Ik heb mijzelf jaren in slaap gesust met de redenering: ik eet zoveel mogelijk biologisch (dynamisch), dus door mij komt al die ellende niet. Eigenlijk is dat een gemakzuchtige instelling. Als burger van deze samenleving ben ik medeverantwoordelijk en blijf ik dat ook.

Ik wil geen goedkope consument zijn omdat ik niet geloof in ‘goedkoop’. Als je op goedkoop uit bent, dan zul je altijd iemand of iets tekort doen. Een eerlijke prijs is de prijs die de boer in staat stelt om dat op een verantwoorde wijze voedsel te produceren”.

Zeist, S.S

“Tijdens de mkz-crisis was in mijn omgeving veel verbazing over het gereis en gesol met dieren over de hele wereld, alleen maar om de prijs voor vlees zo laag mogelijk te houden. Ik heb het idee dat mensen meer voor vlees willen betalen als dat voorkomen kan worden”.

Hasselt, R.G.

“Willen wij echt goede voeding, geproduceerd met respect voor de aarde, de boeren, de dieren, dan zullen wij als consumenten niet anders meer moeten kopen dan Eko of b.d. producten en daarvoor een goede prijs betalen aan de producent (geen wurgcontracten meer door enkele groothandelaars). Wij moeten de publieke opinie zo beïnvloeden dat iemand slechts met een rood hoofd van schaamte ‘uitbuitingsvoedsel’ in zijn supermarktkarretje durft te leggen”.

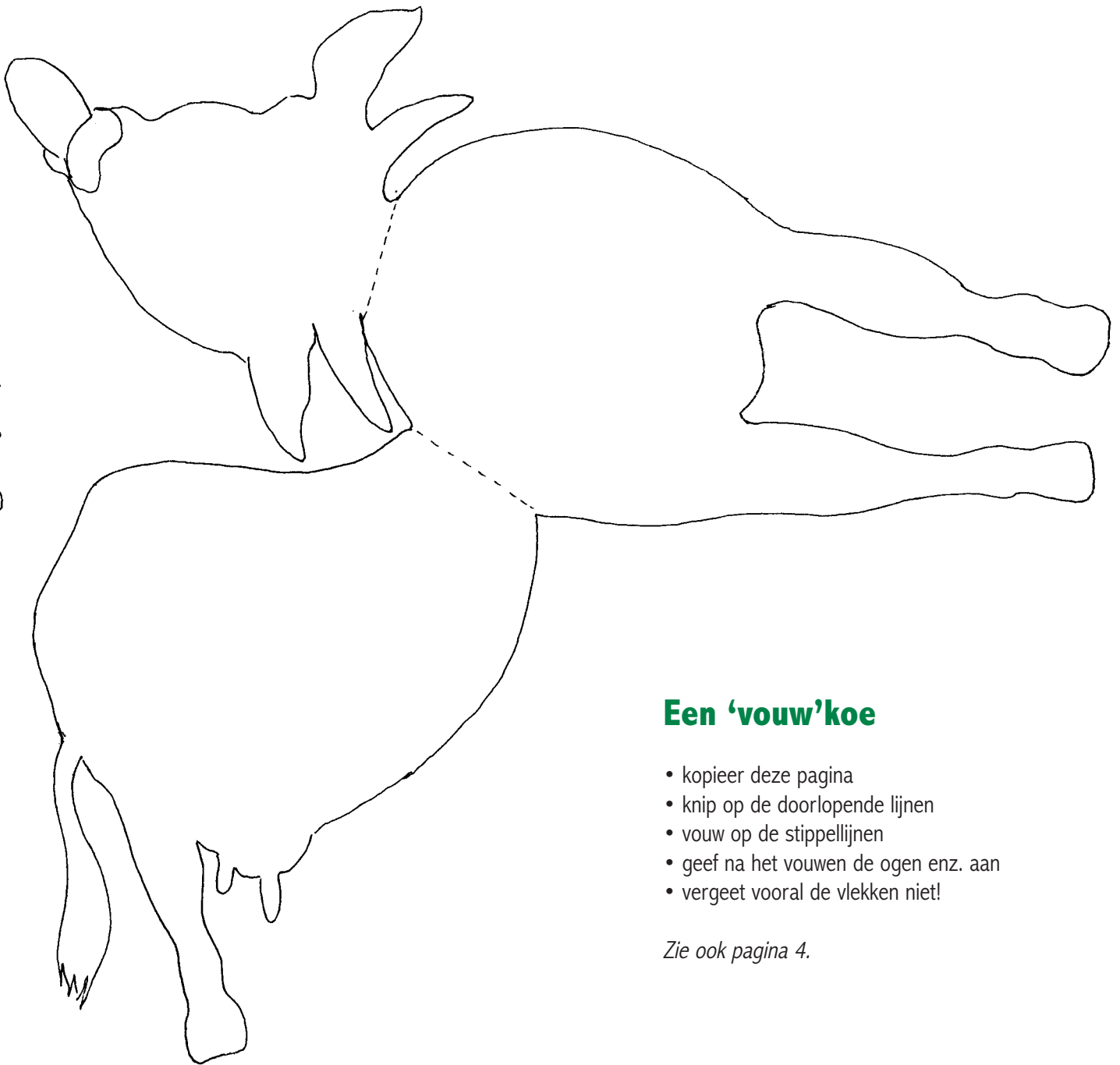
Apeldoorn, M.F.

“Als consumenten wat meer zouden betalen voor biologische producten en supermarkten wat minder marges daarop zouden nemen, dan ontvangt de boer wat hij nodig heeft, toch?”

Voorhout, K.E.

Hoe bijzonder een koehoorn is, blijkt uit het gebruik van het hoornmestpreparaat in de biologisch dynamische landbouw: koehoorns (bewaard na het slachten) worden gevuld met koemest en ‘s winters in de aarde begraven. Aarde en kosmische krachten werken in op de mest, die dan kruimelig wordt. Als de mest in water wordt opgelost en over het land verspreid vóór het inzaaien, kiemen de zaden beter. De mest die in een stierenhoorn wordt begraven, gaat rotten en heeft géén groei-bevorderende werking.





Een 'vouw'koe

- kopieer deze pagina
- knip op de doorlopende lijnen
- vouw op de stippellijnen
- geef na het vouwen de ogen enz. aan
- vergeet vooral de vlekken niet!

Zie ook pagina 4.

Persbericht StIM

Medio september heeft Stichting Milieubewustzijn een persbericht uit laten gaan om de voortgang van 'Adopteer een koe' aan de media te melden. Maar ook om onze bezorgdheid over te brengen over het overheidsbeleid t.a.v. mond- en klauwzeer. Want er mag nog steeds niet worden geënt tegen de ziekte. Zou vandaag of morgen het virus in Nederland weer de kop opsteken, dan zullen de getroffen bedrijven op dezelfde manier worden geruimd. "Daarom een krachtige dringende oproep van

'Adopteer een koe' aan landbouworganisaties en overheid: Zorg dat het mogelijk wordt om, middels de bestaande, verplichte registratie, formeel af te zien van export en vrij te zijn in de beslissing over wel of niet enten. Enten heeft n.l. geen invloed op de gezondheid en kwaliteit van het dier, zoals overigens de producten van dieren die de ziekte goed hebben doorstaan, ook geen nadelige invloed hebben op de gezondheid van de mens of de kwaliteit van leven".

U kunt het hele persbericht lezen op onze website.

In het volgende nummer van de KOEVOET o.a. aandacht voor een 'opvanghuis' van koeien in Friesland en het 'schenken van koeien' aan mensen die leven in gebieden waar zij zelf niet de middelen hebben om een bestaan op te bouwen.

Koevoet nr. 4 wordt op dinsdag 18 december verstuurd. Wij plannen dan ook andere werkzaamheden en maken er weer een 'vrijwilligersdag' van. U bent welkom vanaf 9 uur 's morgens en u krijgt een lunch aangeboden. Op aanvraag sturen wij een routebeschrijving. Reiskosten worden vergoed.